

Razne stvari.

Naše slike.

Na str. 41. smo podali sliko cerkve sv. Petra in Vatikana v Rimu, ker je ta stavba najznamenitejša med vsemi stavbami na svetu in ker se prav letos prestolnice vsega katoličanstva spominjamo zaradi sv. leta, proglašene predbožični dan koncem min. leta. — Na str. 49. pa vidimo znamenito Matejkovo sliko „Unijo Ljublinsko“. Kaže nam ta slika znameniti prizor, ko so se v Ljublinu, ki je bil tedaj prestolnica poljskih kraljev, združili Poljci in Litavci. Mesto Ljublin je dandanes na ruskem Poljskem in ima jako lepo okolico, ima veliko cerkvá in samostanov, pa tudi palač, nekaterih zgodovinsko imenitnih. — Slika na str. 73. je v modernem duhu in nam izraža, kar pravi podpis „Jutranji slavospev“. Na robu skale sedi mračni duh ali genij noči in zre na kraljestvo svetlobe, ko se je zdanilo. V tej svetlobi se gibljejo nebeški kraljci in pevajo Stvarniku slavo. Umetnika, mladega Iv. Vavpotiča, ki se sedaj izobrazuje v Parizu, poznajo naši naročniki že iz drugih slik. — Na str. 81. vidijo čitatelji slavni in največji rimski vodnjak „Fontana Trevi“. Postavili so ga pod papežem Benediktom XIV. in Klemenom XIII. po načrtu Nikolaja Salvija. Voda, ki tukaj obilno poteka, je jako čista, in zato jo imenujejo „aqua virgo“. Pravijo, kdor jedenkrat pije od te vode, tega vedno vleče nazaj vila vrečeva. — Spominik Baragov, ki ga nam kaže slika na str. 88., so postavili Baragovi častivci v župni cerkvi v Dobrniču na epistelski strani, kjer je cerkvi in vsej župniji v kras in časten spomin.

Cerkve sv. Trojice v trnjski duhovniji na Notranjskem. Le po redkem se nahajajo pri nas cerkvene razvaline. Tembolj se pa moramo čuditi, da ima starodavna slavinska župnija kar tri opuščene in podrté podružnice. Najznamenitejša izmed teh je bila na Pivki pa tudi drugodi občeznana in obiskovana božja pot sv. Trojice visoko gori nad Trnjem. Raz vrh te gore je najlepši razgled po vsej Pivki in še dalje, celo na jadransko morje. Tu gori so bili svoje dni velikanski shodi na praznik sv. Trojice. Velike množice ljudij so se tu shajale z vse Pivke na imenovani dan. Godile so se pa ob teh prilikah velike nerodnosti, zato je cerkvena oblast ustavila te shode, in cerkev se je počasi jela opuščati. Vkljub temu je pa hodil še vendar cerkvenik iz Trnja vsako soboto prižigat luč v zapuščeno cerkev. Naposled sta se naveličala tega ne ravno prijetnega pota cerkvenik, kakor tudi ondotni trnjski duhovnik, ki je moral včasih tam gori maševati, in

sta že itak zapuščeno cerkev dala zažgati. Pa tudi po tem požaru, ki pa ni popolnoma uničil cerkve, so še radi hodili Pivčani na božjo pot k sv. Trojici, čeprav se ni obhajala ondi služba božja. Med ljudstvom se še dandanes pripoveduje, da so vsi požigavci z duhovnikom vred naposled nesrečno umrli. Po požaru se je jela cerkvena stavba, ker ni imela strehe, počasi rušiti, sedaj se je udrl obok v ladji, sedaj zopet zid, tako da je ostala od lepe romarske cerkve le velikanska podrtija. Še najdalje se je držalo svetišče, ker je bilo na njem ostalo nekaj strehe, a ko je tudi ta minula, začelo se je tudi to rušiti. V takem stanu nam kažeta sv. Trojico tudi naši sličici. Dandanes je že tudi ta grobla malodane skoro do cela izginila, ker so precej ostankov te cerkve porabili za novo trnjsko cerkev. Glavni oltar sv. Trojice so že davno poprej prepekljali in postavili v župni cerkvi v Slavini, kjer služi še danes za stranski oltar. Delan je v baroškem slogu in je ves iz kamna — jako lepo benečansko delo. Cerkev sama je imela tri ladije, katere sta tvorili dve vrsti okroglih kamenitih stebrov. Kot posebnost mi je omenjati cerkveno svetišče ali prezbiterij. To je bilo mnogokotno ter je imelo okrog oltarja neke vrste kapele, sloneče na stebrih proti oltarju, ki so služile prejkone za izpovedovanje ali pa tudi za obhod okrog oltarja sv. Trojice. V kolikor je moč razvideti iz ostankov te cerkve, je bila stavljena v začetku 17. stoletja, bila ji je torej odmenjena primeroma le kratka doba obstanka. Naj jo rešita popolne pozabljivosti ta slaba sličica in opis, čeprav bi znala biti vredna po svoji romantiški in tragiški zgodovini pevskih strun. *M. S.*

Slovensko gledališče.

Dne 30. grudna l. 1899. se je igrala prvič Ivana Straussa opera „Netopir“, ki se je ponavljala 3. in 9. pros.

Dne 1. pros. so se igrali „Rokovnjači“, ki jih je po Jurčič-Krsnikovem romanu za oder priredil Fr. Govekar. Igrali so se še dvakrat, zadnjič 25. pros.

Dne 5. pros. se je igral „Hamlet, kraljevič danski“. Žaloigra v petih dejanjih, spisal W. Shakespeare, preložil Ivan Cankar.

Dne 6. pros. se je igrala popoldne Raimundova romantična čarovna pravljica „Kmet milijonar“. Godbo je zložil W. Drechsler. Zvečer se je igrala od J. Cimpermana preložena igra s petjem „Materin blagoslov“ ali „Nova Chonchon“.

Dne 13. pros. se je igrala Jakobsonova veseloigra v jednom dejanju „Pri puščavniku“, potem Viktor Parmova opera „Ksenija“.